

* Mārīte Maurmane.

GATA ROZENFELDA foto

«Es gribu atnākt un nevis — ierasties»

(O. Vācietis)

Es jau sen vēlējos parunāties ar šo skolotāju, bet ne jau tāpēc, ka viņa ir mana klases audzinātāja un ne jau tāpēc, ka viņa, pēc manām domām, ir jaukāka un interesantāka skolotāja Rojas vidusskolā. Es vēlējos parunāties tāpēc, ka skolotāja bieži pasaka kaut ko tik trāpīgu un patiesu, ka pēkšņi saproti to, par ko jau ilgi esi lauzījis galvu.

Tā ir literatūras un latviešu va-

loda skolotāja MĀRĪTE MAURMANE.

— Ka cilvēks es esmu ļoti neinteresanta. Man šķiet, ka es esmu tā saaugusi ar skolu, ka tas ir nešķirami. Laikam jau tā ir kolosāla sakrītība un mans pašapziņas ķieģelis, ka es varu būt literatūras skolotāja. Jā, vide ap mani ir interesanta, bet ne jau es to tādu padaru, jo skolotāju par skolotāju padara skolēni.

Tad, kad es eju pie vidusskolē-

niem, es absolūti nejutos kā skolotāja. Man vairs ar jums nav jābūt skolotājam. Tad es esmu cilvēks, — un cauri. Tas, ka skolā nekad nav garlaicīgi, padara mani interesantu. Skolā man patīk tas, ka nekad neko nevar skaidri zināt. Piemēram, es sastādu kādu jaunu programmu, aizēju uz skolu, un viss — hoplā! — kājām gaisā! Bet bez skolas man ir vēl dažas mīlas lietas: teātris un mans mazdārziņš. Ja par teātri, tad tas noteikti ir Nacionālais teātris, bet, ja par mazdārziņu, tad — tas būtu ļoti neinteresanti, ja man nebūtu, kur aiziet parušināties pēc stundām.

— *Kāpēc tieši Nacionālais teātris?*

— Tas ir tāpēc, ka, piemēram, Daile aktieri haltūrē. Tie nenāk pie skatītāja, bet nāk izrādīt sevi. Un viss. Un blefs. Nacionālajā teātri es jutos kā pie savējiem, jo tur mani pazīst, un tur man nav problēmu ar biļetēm. Jā, nu teātris ir mana liela mīlestība. Arī tāpēc tas tā ir, ka ar teātri vienmēr ir saistījušās tās patiesības zemstrāvas, kas virmoja tautā.

Ja man kādreiz kaut kā pietrūks dzīvē, tad tas būs teātris. Un, ja man nāksies no kaut kā atsacīties, tad teātris būs pēdējais, no kā es atsacīšos.

— *Kas spēlē vislielāko lomu jūsu dzīvē?*

— Mana bagātība ir mani tuvinieki. Ar maniem mīļajiem man ir ļoti laimēties. Es nāku no ļoti ģimeniskas ģimenes. Man vienmēr blakus ir bijusi māte, uguns plīti un silts ēdiens. Tēva mājas un manas māsas ir mana milzīgā bagātība. Vasarā es esmu tur, pie viņiem. Pie maniem mīļajiem. Tad es nemaz nejūtos kā skolotāja. Tad man ir jāsavāra zāptes un kompoti priekš visiem, jāiet sēnēs, un tad es nododos saviem hobijiem.

— *Kā jūs jūtaties šajā laikā?*

— Es turos.

— *Kur jūs smeļaties to enerģiju un optimismu, kas ir jūsos?*

— Pirmkārt, es esmu tipiska tēva meita. Mans tēvs bija kustīgs, jautrs, liels dziedātājs un mīļā teātri. Otrkārt, esmu kustīgais — sangviniķa tips. Treškārt, es pēc hroskopa esmu Skorpions. Viņš pats sevi apēd un atkal spēj atdzimt. Un arī tad, ja ir palikuši tikai pelni...

Enerģija man nāk no manis pašas. Man šķiet, ka es dzīvoju ļoti at-

ri. Saulcerite Viese saka: «Cilvēks dzīvo starp laimi un nelaimi. Laimē iet pa priekšu, nelaimē seko. Cilvēkam ir jādzīvo ātri, lai paspetu izbēgt no nelaimes un panākt laimi.»

Nu, lūk, man arī ir tāda sajūta, ka man ir jāsteidzas.

Vēl es ņemu enerģiju no apkārtējo mīlestības. Tā mani ļoti uzlādē. Lai gan Skorpionam ir viena traka lieta — viņš ir ļoti izvēlīgs draugos. Un man tā arī ir. Man ir ļoti labi draugi.

— *Kāda, jūsuprāt, ir galvenā dzīves vērtība?*

— Cilvēks jau pats ir vērtība. Lidz ar to, arī dzīvība ir vērtība. Vērtība ir tad, kad cilvēks ir atradis saskaņu ar sevi, kad viņam miestais akmens ir nokritis un ūdens ir noskaidrojies. Cilvēks parasti izmēģina, ķerot vērtības, bet, ja viņam ir saskaņa ar sevi, laba veselība, labi cilvēki apkārt, tad tā taču ir liela bagātība.

— *Kā jūs tiekat sev pāri visgrūtākajos dzīves brīžos?*

— Ļoti smagi, bet es neēju plosīties, cenšos savākties uz iekšu. Tad es esmu ļoti bēdīga. Ievelkos savā čaulā kā gliemezis, un dienas trīs man ir ļoti slikti. Bet tad es izdomāju kaut ko labu, vienmēr var izdomāt kaut ko labu. Un tad viss atkal ir labi.

Zini, es ar ļoti daudz ko samierinos. Bet varbūt, ka nevajadzētu, ko? Bet es samierinos, jo es saprotu, kāds augstāks spēks grib, lai tā notiek. Man ir jāturas, jo nekas cits man neatliek.

— *Kas ir jūsu dzīves vadmotīvs?*

— Tu zini, Dace, man liekas — labestība. Bagātināt sevi un citus, bet tur ar laimi nav nekāda sakara. Kāpēc sevi bagātināt? Redzi, tukšs un garlaicīgs skolotājs nav nevienam vajadzīgs. Šajā laikā ir grūti būt bagātam skolotājam, bet es cenšos.

Un vispār es nekaurejos teikt, ka es kā skolotāja esmu laimīga, jo tā ir ļoti liela laime — saprasties ar skolēniem.

— *Vai ir mainījusies skolas dzīve no tā laika, kad sākat strādāt?*

— Kopā ar jūsu, divpadsmito, astoņpadsmitajām jubilejām, es sviņēju savu astoņpadsmito darba gadu jubileju. Man šķiet, ka es esmu atgrieziesies apakāļ tā loka sakuma, kad saku strādāt. Par tadu skolotāju, kāda esmu tagad, mani izveidoja

skolēni. Kad es sāku strādāt, es ļoti labi sapratos ar vidusskolēniem, arī tagad ir tāpat. Nu, nedrīkst jau tā teikt, bet man nekad nav bijušas sliktas attiecības ar skolēniem. Kad man ir jāiet jūsu priekšā un jāstāsta jums jauns temats, es zinu, ko es zinu, zinu, ar ko sākšu un, ar ko beigšu.

Bet ar mani kā ar cilvēku nav viegli, jo esmu untumaina. Tagad esmu iemācījusies skaļi neizteikties.

— *Kā jūtat Ziemassvētkus?*

— Zini, Dace, kā? Ziemassvētki ir mans pirmais vēstnesis tam, ka tumšais laiks ir prom. Tad nāk mans mīļais pavasaris. Pēc pasaules izjūtas esmu tipisks pavasara cilvēks, lai arī dzimusi rudenī. Ziemassvētki vienkārši man ir svētki. Tādas pasaulīgas izjūtas man nav. Pārdomu laiks ir vajadzīgs katram cilvēkam. Ar Ziemassvētkiem sāku jaunu dzīvi. Viss, kas ir tumšs un nepatīkams, ir garām.

Protams, daru visu, kas ir jā dara Ziemassvētkos — sūtu apsveikumus, aizbraucu pie saviem mīļajiem, aizēju uz baznīcu. To mīlestību, ko es saņemu Ziemassvētkos no saviem mīļajiem, es atdošu viņiem vasarā. Un tā mēs pārtiekam viens no otra.

— *Kādas ir jūsu domas par baznīcu un attiecībām ar to?*

— Tā pavisam nopietni — baznīcai ir jābūt dvēseles miera atgūšanas vietai. Es piekritu, ka baznīcā ir milzīgi labsirdīga aura. Tu jūties tur piederīgs.

Baznīcā eju trīs reizes gadā: Ziemassvētkos — jo tas pieder pie rituāla, kapu svētkos — jo tas saistās ar maniem mīļajiem, un 18. novembra — jo tā neapšaubāmi ir Latvija.

Es neizvēlos baznīcu par dvēseles attīrīšanas vietu, jo man ir citas dvēseles attīrīšanas vietas. Pateikties Dievam, neapšaubāmi, man ir par ko, bet es to daru tikai vienatnē. Arīšķības nav mans profils un hobijs.

*Gribas pieskarties
Viegli un maigi,
Nesaki man, ka
Grūti laiki.*

*Pieskarties lēnītēm,
Klusu klusītiņām —
Pasaule apstāsies
Bridi pa britiņām.*

(Imants Ziedonis)

Ar skolotāju sarunājās
Dace Dreimane.